

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2019

Deelrapport samenspraak

Stadspeiling 2019

Deelrapport Samenspraak

Februari 2020

Samenstelling rapport: Josée Boormans, Afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek
In opdracht van: Edith Res (Maaïke Rusken), Afdeling Communicatie

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. ONDERZOEKSVERANTWOORDING	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Respons	7
1.3 Opzet rapport	7
2. BEKENDHEID EN BELANG VAN SAMENSpraak	9
2.1 Bekendheid samenspraak	9
2.2 Belang van samenspraak	9
2.3 Bekendheid en belang van gemeentelijke ondersteuning bij initiatieven	11
3. DEELNAME AAN EEN SAMENSpraakPROCES	13
3.1 Deelname aan samenspraak	13
3.2 Onderwerpen van samenspraak	15
3.3 Oordeel over het samenspraakproces	16
a. informeren	16
b. resultaat	17
c. waardering	17
3.4 Tenslotte	18
BIJLAGE 1. Tabellen	19
BIJLAGE 2. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	29
BIJLAGE 3. Populatie, steekproef, veldwerk en respons	31
BIJLAGE 4. Selectie van de vragen uit de Stadspeiling 2019 over samenspraak	33

SAMENVATTING

- **Respons**

De vragen over samenspraak zijn onder 4000 Zoetermeerders van 18 jaar en ouder uitgezet. In totaal hebben 965 respondenten een of meer vragen over dit onderwerp ingevuld. Dit is een respons van 24%.

- **Bekendheid en belang samenspraak**

Aan alle respondenten zijn vragen gesteld over het belang van samenspraak en de bekendheid van ondersteuning van de gemeente bij initiatieven in de eigen (woon)omgeving en/of de stad

- *Ruim twee derde van de respondenten is er mee bekend dat de gemeente via samenspraak inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten.*
- *Negen van de tien respondenten vinden het (zeer) belangrijk dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten.*
- *In de tijd gezien neemt het belang dat men hecht aan samenspraak toe. Het belang dat men er aan toekent is in alle leeftijdsgroepen hoog.*
- *In totaal is 57% er van de respondenten er van op de hoogte dat de gemeente hen via samenspraak ondersteuning kan bieden bij initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad.*

- **Deelname aan samenspraak**

- *16% van de respondenten heeft in de twaalf maanden voor het onderzoek deelgenomen aan een samenspraakproces.*
- *Deelname aan een samenspraakproces stijgt met het toenemen van de leeftijd.*
- *De belangrijkste redenen om niet deel te nemen is het ontbreken van een aansprekend onderwerp of er geen belang inzien voor zichzelf.*
- *De belangrijkste redenen om wel deel te nemen aan een samenspraakproces zijn informatie verkrijgen over het te voeren beleid of een project en willen meepraten over het te voeren beleid of een project.*
- *De meeste respondenten namen deel aan een samenspraakproces over een bouwplan of over infrastructuur.*
- *Van de deelnemers aan een samenspraakproces is 59% tevreden over de wijze waarop ze door de gemeente zijn benaderd en/of op de hoogte gehouden zijn tijdens het samenspraakproces.*
- *Daarnaast is 41% van de deelnemers tevreden over het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces. Een op de drie respondenten is er niet tevreden over.*
- *Gemiddeld geven de deelnemers aan het samenspraakproces een rapportcijfer 6,5 voor het samenspraakproces in het algemeen waarvan 19% een onvoldoende rapportcijfer geeft.*

-

-

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

Eind september/begin oktober 2019 is in Zoetermeer de Stadspeiling (voorheen omnibusenquête) gehouden. In deze enquête zijn er over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan de inwoners van Zoetermeer. Eén van de jaarlijks terugkerende onderwerpen is het onderwerp 'samenspraak'. De vragen over dit onderwerp sluiten grotendeels aan bij de vragen die eerder in de omnibusenquêtes 2014 t/m 2018 zijn gesteld.

1.2 respons

Voor de stadspeiling 2019 zijn er drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van elk 4000 inwoners van 18 jaar en ouder. Voor de personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis, penitentiaire inrichting, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende enquêtes (A, B of C) voorgelegd. De vragen over samenspraak waren in enquête C te vinden.

Bij de aanbiedingsbrief bij de enquête zat een papieren enquête met een retourenvelop. Op de brief stond een inlogcode vermeld die gebruikt kon worden om de enquête digitaal in te vullen. Na 1,5 week is er een herinneringsbrief gestuurd aan al degenen die tot dan toe nog geen enquête hadden ingevuld (digitaal of op papier).

De vragen over het onderwerp samenspraak zijn in voldoende mate beantwoord door 965 personen (372 respondenten vulden een digitale vragenlijst in en 593 respondenten een papieren vragenlijst).

Eigen aan steekproefonderzoek is dat de uitkomsten een schatting geven van de werkelijkheid. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid rondom de onderzoeksuitkomsten.

1.3 opzet rapport

In de volgende twee hoofdstukken worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. Aan het einde van het rapport is een viertal bijlagen opgenomen.

In de eerste bijlage is een aantal tabellen opgenomen.

De tweede bijlage gaat over de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage drie staan populatie, steekproef en respons naast elkaar.

In de vierde bijlage staan de vragen van het onderzoek over het onderdeel samenspraak.

2

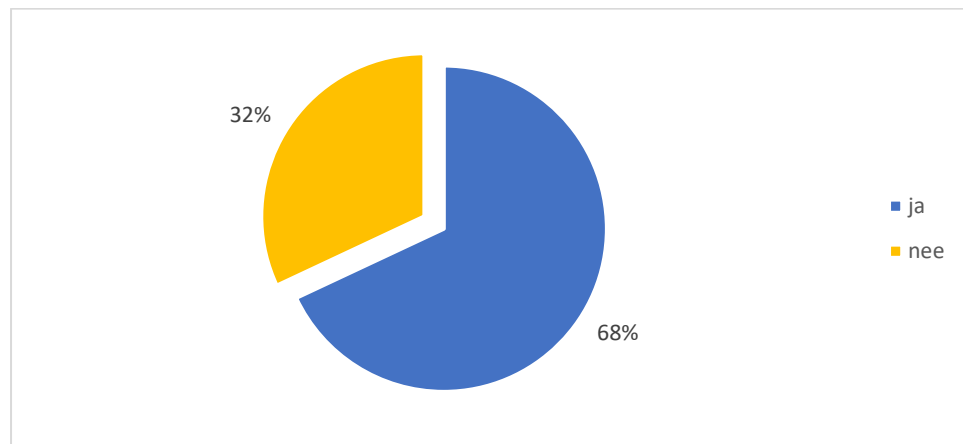
BEKENDHEID EN BELANG VAN SAMENSpraak

2.1 Bekendheid samenspraak

Samenspraak is bedoeld om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te laten meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente Zoetermeer. Samenspraak gaat ook over hoe de gemeente mee kan werken aan initiatieven vanuit de stad.

Aan alle respondenten is gevraagd of ze ermee bekend zijn dat de gemeente via samenspraak inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten. Ruim twee derde van de respondenten (68%) is hiermee wel bekend en iets minder dan een derde (32%) is er niet mee bekend.

Grafiek 1. Percentage respondenten dat er al of niet mee bekend is dat de gemeente via samenspraak inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten (n=957)

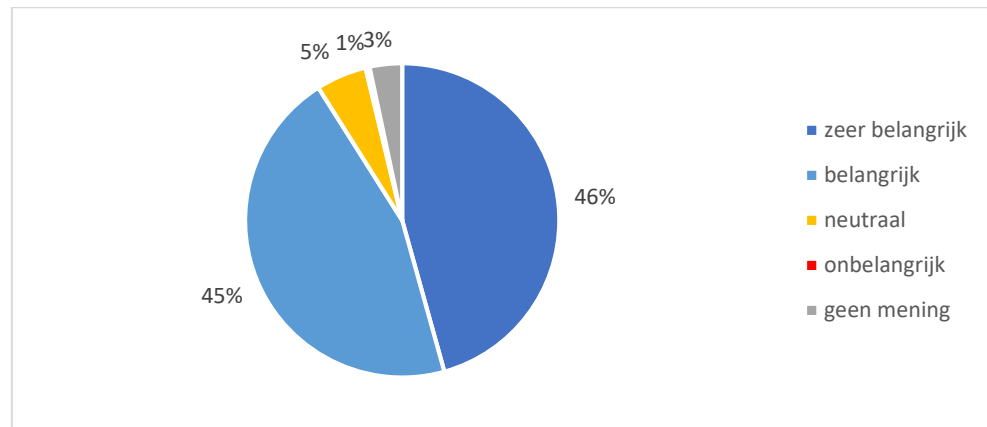
2.2 Belang van samenspraak

Negen van de tien respondenten (91%) vinden het (zeer) belangrijk dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten.

Er zijn slechts vier respondenten die dit onbelangrijk vinden. De overige respondenten hebben er geen mening over (3%) of vinden het niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk (5% neutraal).

Grafiek 2.

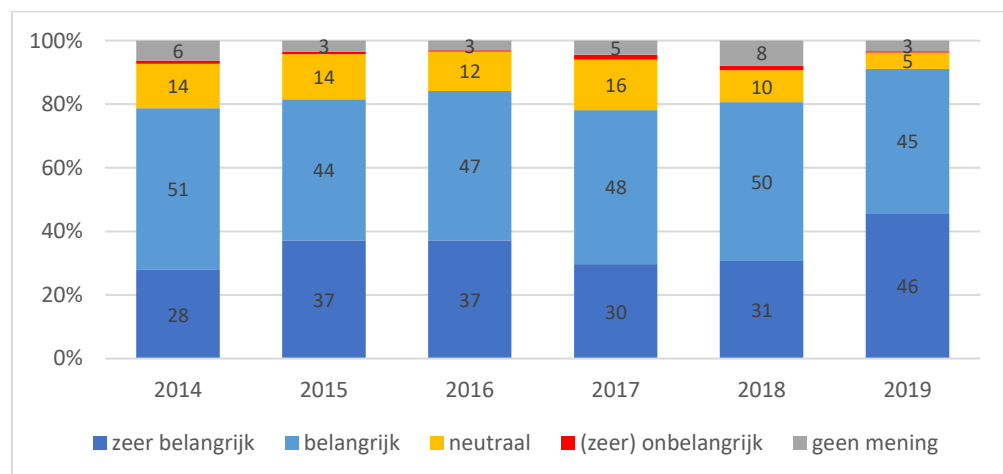
Belang dat men hecht aan het feit dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten (n=959)

In de tijd gezien neemt het belang dat men hecht aan samenspraak toe. Vooral het percentage respondenten dat dit zeer belangrijk vindt is dit jaar toegenomen. In 2018 vond nog 31% dit zeer belangrijk. In 2019 is dat gestegen naar 46%.

Grafiek 3.

Belang dat men hecht aan het feit dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten in 2014 tot en met 2019

Een indeling naar leeftijdsklasse laat zien dat het belang dat men hecht aan samenspraak in alle leeftijdsklassen groot is. In de leeftijdsklasse van 18 t/m 29 jaar zit het hoogste percentage respondenten dat samenspraak niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk te vinden (17%- neutraal).

Ook in 2018 was het hoogste percentage respondenten dat samenspraak niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk vond te vinden in deze leeftijdsgroep (15%).

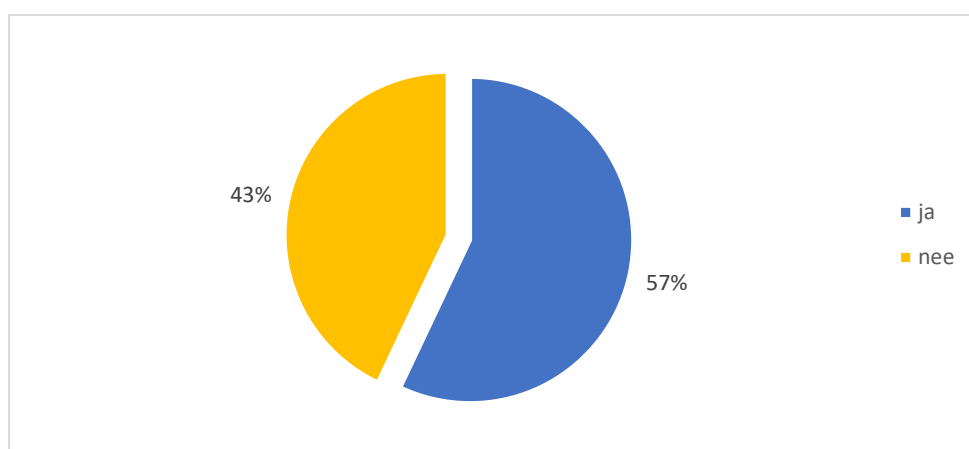
Tabel 4. Belang van samenspraak naar leeftijdsklasse in 2019

Belang:	18 t/m 29	30 t/m 39	40 t/m 49	50 t/m 64	65 jaar en ouder
zeer belangrijk	41,5%	39,8%	40,7%	46,5%	48,9%
belangrijk	38,5%	52,0%	48,4%	46,5%	43,3%
neutraal	16,9%	4,1%	9,9%	3,5%	3,3%
onbelangrijk	1,5%	1,0%	-	0,3%	0,3%
zeer onbelangrijk	-	-	-	-	-
geen mening	1,5%	1,5%	1,1%	3,1%	4,3%
Totaal	100% (n=65)	100% (n=98)	100% (n=91)	100% (n=288)	100% (n=395)

2.3 Bekendheid en belang van gemeentelijke ondersteuning bij initiatieven

Van de respondenten is 57% er van op de hoogte dat de gemeente hen via samenspraak ondersteuning kan bieden bij initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad. De overige 43% is er niet mee bekend.

Grafiek 4. Percentage respondenten dat er al of niet mee bekend is dat de gemeente hen via samenspraak ondersteuning kan bieden bij initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad (n=945)

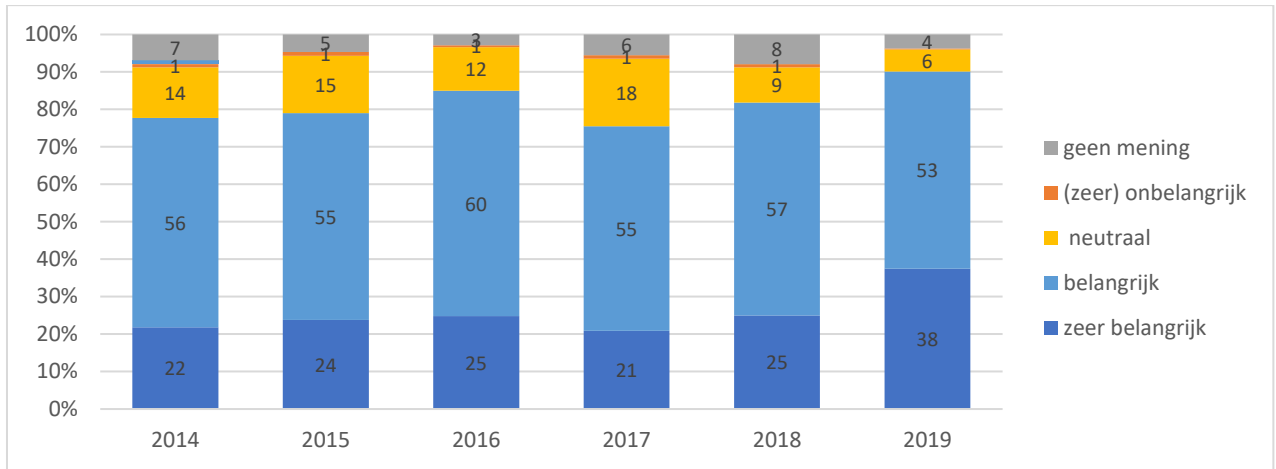

In 2017 en 2018 was 42% hier mee bekend en 58% niet. In 2014 tot en met 2016 was 52% tot 56% er van op de hoogte en 44% tot 48% niet.

Aan alle respondenten is gevraagd hoe belangrijk ze het vinden dat de gemeente deze ondersteuning biedt. Het maakt daarbij niet uit of men wel of niet bekend was met deze ondersteuning. In totaal vinden negen van de tien respondenten het (zeer) belangrijk dat de gemeente deze ondersteuning biedt.

In de volgende grafiek staat een overzicht van het belang dat respondenten hechten aan deze ondersteuning in de verschillende jaren. De antwoordcategorieën zeer belangrijk en belangrijk zijn in deze grafiek samengevoegd omdat de aantallen te laag zijn om apart weer te geven.

Grafiek 5. Belang dat de respondenten hechten aan de ondersteuning van de gemeente aan inwoners bij initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad van 2014 tot en met 2019.

3

DEELNAME AAN EEN SAMENSPRAAKPROCES

3.1 Deelname aan samenspraak

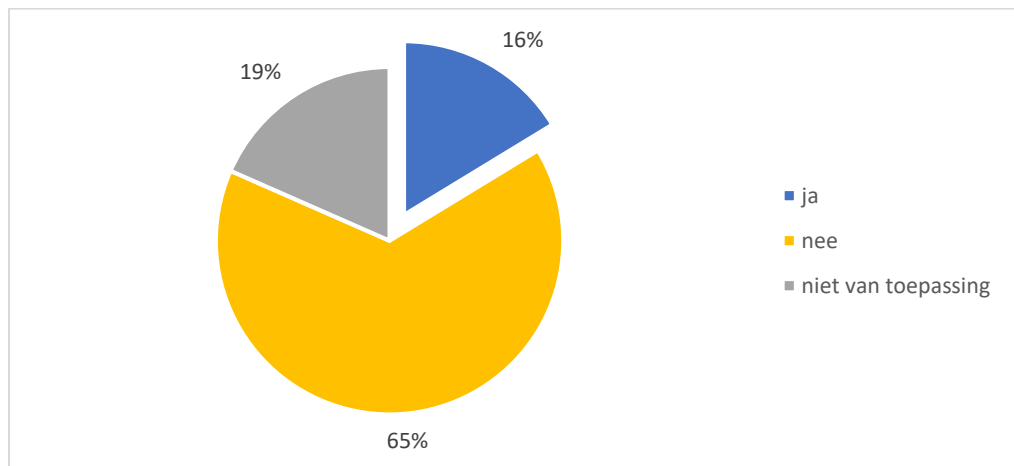
Net als in de voorgaande jaren is gevraagd of men in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek heeft deelgenomen aan een samenspraakproces van/met de gemeente.

In totaal zegt 16% van de respondenten te hebben deelgenomen.

Ook in de voorgaande jaren is ook gevraagd of men heeft deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente.

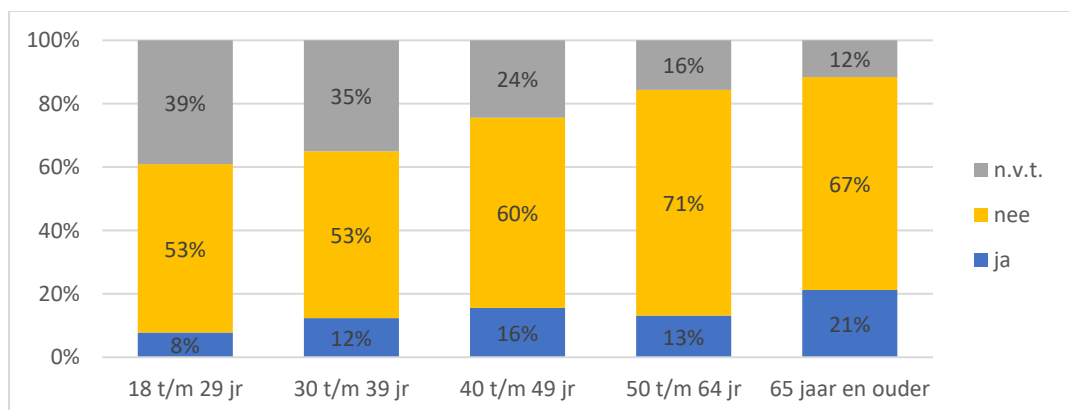
In 2019 is de vraag anders gesteld dan in de voorgaande jaren zodat er geen goede vergelijking mogelijk is. In 2019 is namelijk eerst gevraagd of men bekend is met samenspraak en vervolgens is gevraagd of men er aan heeft deelgenomen. Respondenten die er niet bekend mee waren konden niet van toepassing invullen bij de vraag of ze hebben deelgenomen. In voorgaande jaren kon men alleen maar ja of nee invullen.

Grafiek 5. Deelname aan samenspraak in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek in % van het totaal aantal respondenten (n=965)

Een indeling naar leeftijdsklasse laat zien dat het percentage respondenten dat deelnam aan een samenspraakproces het laagst is in de leeftijdsklasse 18 t/m 29 jaar (8%) en het hoogst in de leeftijdsklasse 65 jaar en ouder (21%).

Grafiek 6. Deelname aan samenspraak in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek naar leeftijdsklasse

Aan zowel de respondenten die hebben deelgenomen als niet deelgenomen hebben, is gevraagd wat daarvoor de belangrijkste reden is.

a. *belangrijkste reden om niet deel te nemen aan een samenspraakproces*

Dit jaar is aan alle respondenten die **niet** deelnamen aan een samenspraakproces gevraagd wat daarvoor de belangrijkste reden was. Een op de vijf respondenten (20%) geeft aan dat dat kwam omdat er geen aansprekend onderwerp was. Daarna wordt het meest genoemd dat men geen belang ziet voor zichzelf (18%).

Tabel 2. Belangrijkste reden om in het jaar voorafgaand aan het onderzoek niet deel te nemen aan een samenspraakproces (n=617)

Belangrijkste reden om niet deel te nemen:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
-Ik heb geen interesse in samenspraak	93	8,5%
-Ik had geen tijd	83	14,4%
-Ik zag geen belang voor mijzelf	103	17,9%
-Het heeft geen zin, omdat beleid en projecten toch al vastliggen	71	12,3%
-Er was geen aansprekend onderwerp	115	20,0%
-Weet niet	74	12,9%
-Anders, namelijk: (zie bijlage 1 tabel X3)	80	13,9%
Subtotaal	575	100%
Geen antwoord	42	
Totaal	617	

b. *belangrijkste reden om deel nemen aan een samenspraakproces*

De twee meest genoemde redenen om deel te nemen aan een samenspraakproces waren om meer informatie te krijgen over het te voeren beleid of een project (43%) en het willen meepraten over het te voeren beleid of een project (41%).

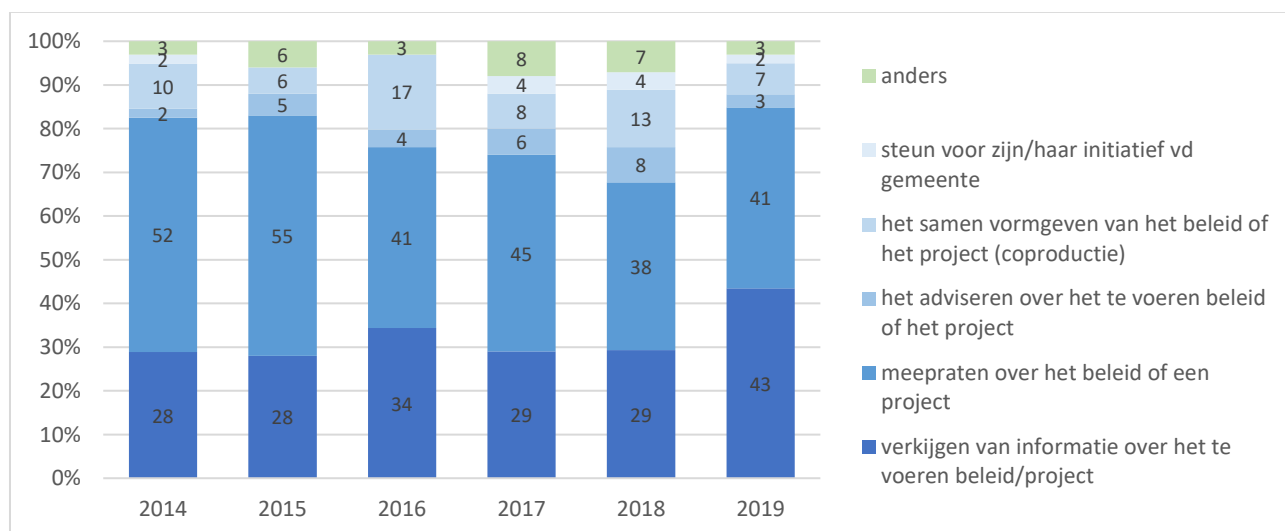

Tabel 3. Belangrijkste reden om in het jaar voorafgaand aan het onderzoek deel te nemen aan een samenspraakproces (n=154)

Belangrijkste reden om deel te nemen:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
-ik wil graag informatie krijgen over het te voeren beleid of een project	53	43,4%
-ik wil meepraten over het te voeren beleid of een project (mijn voorkeur inbrengen)	50	41,0%
-ik wil adviseren over het te voeren beleid of een project	4	3,3%
-ik wil samen vormgeven aan het te voeren beleid of een project (coproductie)	9	7,4%
-Ik wil voor mijn initiatief steun krijgen van de gemeente	2	1,6%
-anders, namelijk:	4	3,3%
<i>* ik heb geprotesteerd tegen de komst van de mall/outlet center in het centrum van de stad</i>		
<i>* over bomenoverlast</i>		
<i>* Veiligheid. Ik ben deelnemer buurtpreventie (WAS)</i>		
<i>* we werden niet gehoord door de verantwoordelijke ambtenaren en konden niet anders dan ons tot de raad richten om ons gelijk te halen.</i>		
Subtotaal	122	100%
Geen antwoord	34	
Totaal	154	

De verdeling van de respondenten over de verschillende redenen zijn in de periode 2014 tot en met 2018 ongeveer gelijk gebleven. 2019 vormt een uitzondering op de reeks wat betreft de reden 'verkrijgen van informatie over het te voeren beleid'.

Grafiek 7. De door respondenten genoemde belangrijkste reden om deel te nemen aan een samenspraakproces van 2014-2019.

3.2 Onderwerpen van samenspraak

Aan alle samenspraakdeelnemers uit het onderzoek is gevraagd voor welk onderwerp of welke onderwerpen ze deelnamen aan het samenspraakproces.

Het blijkt dat het daarbij bij 46% ging om een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing). Daarna wordt 'infrastructuur' (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.) het meest genoemd (39%). Maar ook de

groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen) blijkt een geliefd onderwerp voor samenspraak (32%).

Tabel 4. Genoemd onderwerp of genoemde onderwerpen waarvoor men deelnam aan samenspraak

• *Men mocht meer antwoorden geven*

Genoemde onderwerpen	Aantal keren genoemd	In % van het totaal aantal respondenten
-infrastructuur (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)	61	39,4%
-een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing)	71	45,8%
-groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)	50	32,3%
-werk, zorg en inkomen	13	8,4%
-veiligheid	35	22,6%
-anders (zie bijlage 1 tabel X4)	22	14,2%

Totaal aantal respondenten: 155
Geen antwoord: 1 respondent

Ook in 2018 was het hoogste percentage respondenten (41%) betrokken bij een samenspraakproces over een bouwplan. Toen kwamen groenvoorzieningen (31%) op de tweede plaats en de infrastructuur (24%) op de derde plaats.

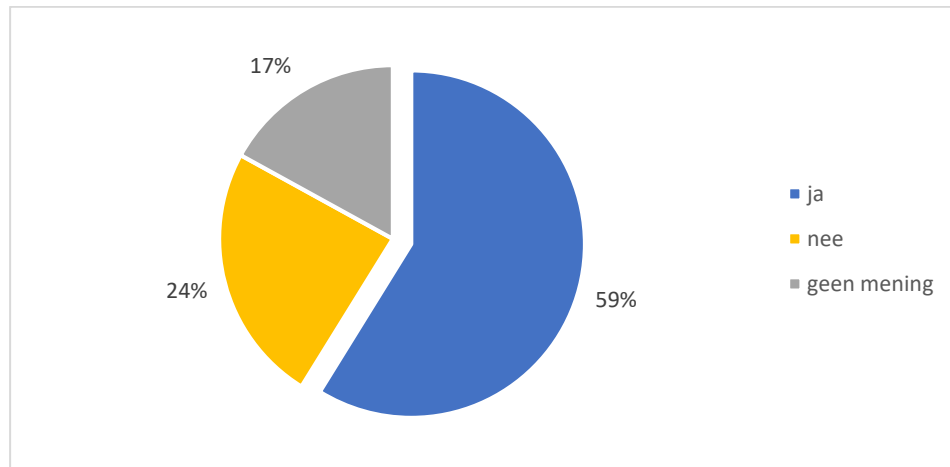
3.3 Oordeel over het samenspraakproces

a. *informer*

Van de 156 respondenten die deelnamen aan een samenspraakproces, vulden er 152 in of ze al of niet tevreden zijn over de wijze waarop ze door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden zijn tijdens het samenspraakproces. In totaal is 59% hier tevreden over en 24% ontevreden.

Alle respondenten mochten hun gegeven antwoord toelichten. Zie bijlage 1 tabel X5A t/m X5C.

Grafiek 8. % respondenten dat heeft deelgenomen aan het samenspraakproces en al of niet tevreden is over de wijze waarop ze door de gemeente zijn benaderd en/of op de hoogte gehouden zijn tijdens het samenspraakproces (n=152)

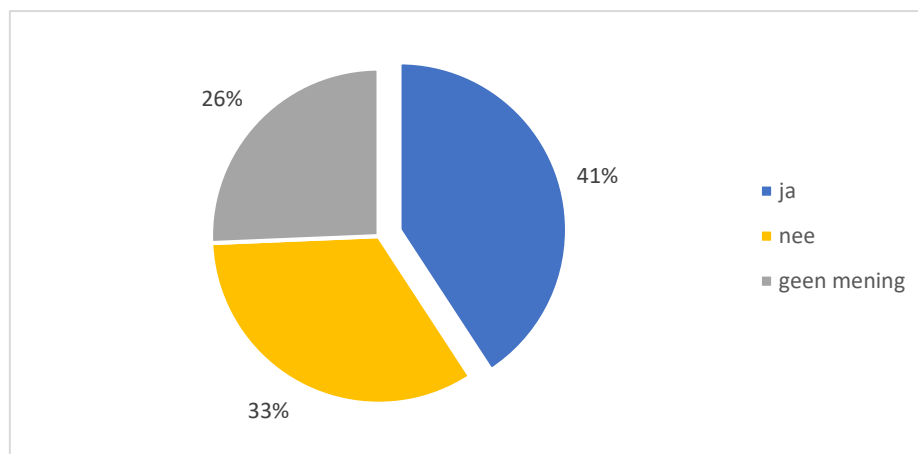

b. resultaat

In totaal is 41% procent van de deelnemers aan een samenspraakproces tevreden over het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces. Een op de drie respondenten is er niet tevreden over.

Ook nu mochten de gegeven antwoorden worden toegelicht. In bijlage 1 tabel X6A tot en met X6C worden de gegeven antwoorden toegelicht.

Grafiek 9. % respondenten dat al of niet tevreden is over het resultaat van het samenspraakproces (tot nu toe) (n=152)

c. Waardering

Gemiddeld geven de respondenten die hebben deelgenomen aan het samenspraakproces een rapportcijfer 6,5 voor het samenspraakproces in het algemeen.

In totaal gaat het om 124 respondenten die een rapportcijfer hebben ingevuld. Van hen heeft 19% een onvoldoende (rapportcijfer 1 t/m 5) gegeven voor het samenspraakproces. Het grootste percentage respondenten (61%) gaf een rapportcijfer 6 of 7. In totaal geeft een vijfde van de respondenten (20%) een rapportcijfer van 8 of meer.

Ook in 2018 is gevraagd een rapportcijfer te geven voor het samenspraakproces. Toen gaf men een gemiddeld voor het samenspraakproces een 6,3. Meer dan een kwart (26%) gaf toen een onvoldoende rapportcijfer (1 t/m 5), de helft (50%) een 6 of 7 en de rest (24%) een rapportcijfer 8 of meer.

De gegeven rapportcijfers mochten worden toegelicht. In bijlage 1 tabel X7A t/m X7C staan de gegeven toelichtingen naar rapportcijfers (1 t/m 5, 6 of 7 en 8 t/m 10)

3.4 Tenslotte

Aan het einde van de vragenlijst was het nog een mogelijkheid om tips op het gebied van samenspraak te geven. In bijlage 1 tabel X8 staat een overzicht. In totaal hebben 42 respondenten gebruik gemaakt van de gelegenheid om nog tips te geven op het gebied van samenspraak.

BIJLAGE 1. TABELLEN

Tabel X1. Belang dat de respondenten er aan hechten dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten van 2014 tot en met 2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Belang van betrekken door de gemeente:						
zeer belangrijk	27,9	37,1	37,1	29,7	30,7	45,7
belangrijk	50,8	44,4	47,0	48,4	49,9	45,4
neutraal	14,0	14,2	12,4	15,9	10,1	5,2
onbelangrijk	0,8	0,2	0,2	1,3	1,1	0,4
zeer onbelangrijk	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	-
geen mening	6,3	3,0	4,5	4,5	7,9	3,3
Subtotaal	100,0 (n=1339)	100% (n=1134)	100% (n=948)	100% (n=998)	100% (n=1057)	100% (n=959)
Geen antwoord	(4)	(6)	(1)	(9)	(2)	(6)
Totaal aantal respondenten:	1343	1140	949	1007	1059	965

Tabel X2. Belang dat de respondenten er aan hechten dat de gemeente inwoners via samenspraak ondersteuning kan bieden bij hun initiatieven voor verbeteringen in hun eigen (woon)omgeving of in de hele stad van 2014 tot en met 2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Belang van ondersteuning door de gemeente bij initiatieven voor verbetering in hun (woon)omgeving of in de hele stad:						
zeer belangrijk	22,0	23,8	24,8	20,9	25,0	37,5
belangrijk	56,4	55,2	60,2	54,6	56,9	52,6
neutraal	13,6	15,3	11,6	18,0	9,4	5,9
(zeer) onbelangrijk	0,9	1,0	0,5	1,0	0,9	0,0
geen mening	7,0	4,7	2,9	5,5	7,9	3,7
Subtotaal	100,0 (n=1334)	100% (n=1135)	100% (n=947)	100% (n=1000)	100% (n=1053)	100% (n=950)
Geen antwoord						
Totaal aantal respondenten:						

Tabel X3. Genoemde andere reden om *niet* aan een samenspraakgesprek met de gemeente deel te nemen anders dan de voor geformuleerde antwoorden

Genoemde andere reden om niet deel te nemen:	Aantal keren genoemd
• 1 - 5 zijn allemaal goed.	1
• Als je geen computer hebt ben je buitengesloten!!	1
• Als slechthorende zijn de gesprekken niet (meer) te volgen.	1
• Belangrijk, maar neem de moeite niet.	1
• Ben 84 jaar.	1
• Ben niet benaderd	1
• Ben op dit moment niet echt afhankelijk van iets waar ik inspraak over wil hebben.	1
• Ben zelfstandig ondernemer, alleenstaande vader = geen tijd	1
• De actiegroep namens de wijk had al genoeg leden.	1
• De tijden kwamen niet uit.	1
• Door de gezondheid voor mij en mij vrouw.	1
• Door mijn hersenaandoening lukt dat niet.	1
• Er is al eens een samenspraakwerkgroep geweest, maar deze werd niet meer door de gemeente geraadpleegd. Heeft totaal geen zin: de gemeente doet wat zij wil.	1
• Er waren genoeg belanghebbenden die deelnamen aan het samenwerkingsproces.	1
• Geen informatie over gehad/ is niet op mijn pad gekomen/ in mij op gekomen	1
• Geen samenspraak maar monoloog.	1
• Ik begrijp het niet.	1
• Ik ben chronisch ziek sinds mijn 29e jaar (reuma en een chronische darmontsteking) waardoor ik 9 jaar geleden volledig ben afgekeurd. Daardoor altijd in meer of mindere mate moe (gebrek aan energie). Ik doe als webmaster en beheerder van Facebook-pagina's (o.a. Van buurtvereniging SOD) werk op de achtergrond op momenten dat het mij uitkomt. Bezoek aan theater en bioscoop doe ik graag met mijn darmklachten is dat niet altijd een plezier.	1
• Ik ben doof	1
• Ik ben een nieuwe inwoner.	1
• Ik ben een patiënt.	1
• Ik ben lid VLE werkgroep en gemiddeld 3 avonden per week bezig. Belangeloos. Geen tijd voor andere zaken.	1
• Ik ben politiek neutraal	1
• Ik heb de afgelopen 2 jaren veel in het buitenland verbleven.	1
• Ik vind Zoetermeer actief - maar ik zelf zit met belemmeringen - veel (chronische) darmpijn.	1
• Ik was niet in de gelegenheid	1
• Ik was op dat moment niet in Zoetermeer.	1
• Ik was uitgeloot voor samenspraak mobiliteit (parkeren).	1
• Ik woon hier vanwege werk, zodra dat klaar is vertrek ik.	1
• Ik woon nog maar kort in Zoetermeer.	3
• In groepen ervaar ik te vaak dat mensen zichzelf graag horen, belangrijk denken te (moeten) zijn en niet luisteren.	1

• Initiatief voor koffiesoos liep stuk op geld!!	1
• Kon niet aanwezig zijn.	1
• Loopt via de bewonersvereniging.	1
• Mijn man heeft deelgenomen.	1
• Mijn ziekte.	1
• Mogelijk mensen van de buurten waarin zij wonen hier persoonlijk over benaderen kan via mijn Overheid.nl	1
• Niet bij betrokken, weet niet veel vanaf.	1
• Niet in verdiept.	1
• Niet op de hoogte (gebracht/gesteld) van een samenspraakproces	7
• Niet over geïnformeerd.	1
• Niet van toepassing op mijn interesse	1
• Omdat mijn man in ploegendienst werk en ik geen zin heb om ergens alleen naar toe te gaan.	1
• Onderwerpen zijn mij niet bekend	1
• Onvoldoende geïnspireerd door gemeente.	1
• Samenspraak proces is meer een mededeling en als inwoner heb je 99% niks te vertellen.	1
• Samenspraak proces kan ook te langdurig zijn ondanks ik 't belangrijk vind een samenspraak is ook luisteren naar tegen voorstellen daar wordt naar mijns inziens te weinig mee gedaan!	1
• Tijdstip ongelukkig voor mijn activiteiten	1
• Vaak op momenten dat het mij niet uitkwam en dan niet belangrijk genoeg om daar iets anders voor af te zeggen en dat heeft wel te maken met antwoord 4.	1
• Vertegenwoordiging via VVE	1
• Vertrouw op kennis en kunde gemeente.	1
• Was nu even niet een onderwerp van mijn verdieping.	1
• Was op vakantie toen het voor mij van toepassing was.	1
• Was op vakantie.	1
• Was te ziek om me hierin te verdiepen	1
• We wonen nog maar kort in deze gemeente.	1
• Weet de onderwerpen niet.	1
• Wegens mijn gezondheidsproblemen is het voor mij moeilijk aan diverse activiteiten deel te nemen.	1
• Weinig betrokken en daardoor ook niet op de hoogte van hetgeen zich afspeelt in de gemeente.	1
• Wij wonen hier sinds een jaar en tot nu toe is alles naar eens en is er geen verbetering dan wel verandering noodzakelijk.	1
• Wist het niet	6
• Woon hier pas een jaar en moet mijn weg nog vinden	1
• Woon pas sinds kort in Zoetermeer	1
• Zéér slechthorend.	1
• Ziekte.	1
• Zoals eerder aangegeven ben ik net terug in NL.	1

Tabel X4.

Ander onderwerp waarvoor men aan het samenspraakproces heeft deelgenomen genoemd bij anders, namelijk:

• Aanpak overlast (m.n. jongeren).
• Alles wat voorkomt in de woonwijk.
• Bestemmingsplan.
• Bouw van woonwagenkamp en moskee.
• Het waanzinnige idee van een outlet mall in het Stadshart.
• Huisvesting.
• Isolatie van woningen
• Moskee Schoolstraat.
• Oprichten 2e hockeyclub.
• Palenstein van het gas af.
• Recreatie
• Speeltuin Hoekstrapark
• Sociaal domein
• Sociale omgang na overlijden
• Speeltuin bouw in de straat.
• Speeltuin Rokkeveen
• Toekomst Zoetermeer.
• Uitbreiding van een school waar mijn kinderen heengaan i.p.v. Lokalen opvullen die leegstaan (weliswaar hemelsbreed binnen wettelijk gestelde afstand) op onveilige afstand.
• Vissers/ bestemmingsplan Noord AA/ dealers-hangjongeren.
• Windmolens in de Balij
• Zwembad, wildwater kano.

Tabel X5A.

Genoemde toelichting over de wijze waarop men door de gemeente is benaderd en/of op de hoogte gehouden is tijdens het samenspraakproces (antwoord=ja).

- Al ben ik wel afgehaakt toen bleek dat er vrijwel uitsluitend over dreigende parkeeroverlast werd gesproken (door de wijkbewoners). Als niet-autobezitter boeit dat mij nauwelijks.
- De contactpersoon voor mij is nieuw maar ik heb er veel vertrouwen in op de samenwerking.
- Dhr. Murrat handhaving.
- Door middel van [niet leesbaar] van bijeenkomsten.
- Soms wordt iedereen geïnformeerd met persoonlijke brief, vaak niet.
- We kregen een enquête in de bus, specifiek over de speeltuin. We zijn ook per brief geïnformeerd over de voortgang.
- Wel luisteren, maar geen actie
- Wij zijn op de bijeenkomst geweest in de boerderij.

Tabel X5B. Genoemde toelichting over de wijze waarop men door de gemeente is benaderd en/of op de hoogte gehouden is tijdens het samenspraakproces (antwoord=nee)

• De datum was telkens erg dichtbij
• De werkgroep heeft niet steeds juiste reacties gekregen op vragen en/of voorstellen.
• Geen terugkoppeling (2x genoemd)
• Het besluit dat Palenstein als eerste van het gas af moet, geeft mij slapeloze nachten. Dit gaat heel veel geld kosten.
• Het informeren van de renovatie van onze straat Westergo/ Munnikenland met verandering i.v.m. veiligheid/ verkeerssituatie. We zijn allemaal naar stadhuis gegaan met ideeën. Nu is alles stil. Waarom geen bericht meer over voortgang.
• Het niet luisteren naar de bewoners van de houtbuurt Rokkeveen i.v.m. de bouwplannen aan het Plataanhout terrein. Het doordrukken van de bebouwing aan het plataanhoutterrein van 27 woningen.
• Inspraak binnen de gemeente zijn schijnvertoningen! Sturende vraagstelling, Uitslag ligt van tevoren vast.
• Inwoners hebben duidelijk hun wensen aangegeven en vervolgens wordt iets anders besloten op basis van kosten. Keuzes waren geen echte keuzes, er kon alleen gekozen worden tussen 2 dingen die niemand wilde.
• Is er echt een peiling gedaan wat de bevolking ervan vond??
• Liep tegen een muur van onwil.
• Met name op gebied van verkeersveiligheid is het proces bedroevend slecht en frustrerend.
• Onduidelijkheid in doel, gewenst resultaat van 'samenspraak'. Rapporteren laat te wensen over.
• Onregelmatige informatie, weinig persoonlijk.
• Op Zoetermeer site is niks terug te vinden.
• Sedertdien niets meer van gehoord.
• Te veel procedures.
• Tijdens dit soort bijeenkomsten wordt vaak een politiek spel gespeeld om eigen belang door te drukken -> zoals in de Tweede kamer alleen op lokaal niveau.
• Voelt alsof het alleen voor de bühne is, niet om inspraak en input te halen
• Wanneer gaat de gemeente beginnen met de omleidingsroute [niet goed leesbaar].
• Wat men mededeelt via de mail is niet uitgevoerd.
• Woningen zijn gebouwd en hebben allemaal een uitgang aan de Zegwaartseweg gekregen, hierdoor is de fietsveiligheid veranderd en niet positief. Het beeld van weinig huizen aan de Zegwaartseweg is hierbij aangetast.

Tabel X5C. Genoemde toelichting over de wijze waarop men door de gemeente is benaderd en/of op de hoogte gehouden is tijdens het samenspraakproces (antwoord=geen mening)

• Deels tevreden.
• Deels. Sommige plannen zijn niet doorgevoerd.
• Gemeentelijk apparaat toont twee gezichten: zeer bereid tot samenwerking in gespreksrondes. Moeras zodra uitvoering aan de orde is.
• meestal drukt de gemeente toch iets zelf door
• Via onze school worden we goed op de hoogte gehouden.

Tabel X6A. Genoemde toelichting over de tevredenheid (tot nu toe) over het resultaat van het samenspraakproces (antwoord=ja)

• Al met al is er wel een plan gekomen.
• Betere verlichting op fietspaden.
• Er wordt van alles bekeken.
• Gaat wel traag, [niet leesbaar] flexibel.
• Het loopt allemaal nog, dus een eindoordeel is niet te geven.
• Het Outlet Centre is er niet gekomen. Zoetermeer is geen Roermond, dus ik ben tevreden.
• Maar daar moest het inspreken aan te pas komen, de ambtenaren stonden niet open voor welke suggestie van ons dan ook.
• Zowel vissers/ hangjongeren prima geregeld.

Tabel X6B. Genoemde toelichting over de tevredenheid (tot nu toe) over het resultaat van het samenspraakproces (antwoord=nee)

• Er is nog steeds onduidelijkheid.
• Er is slecht geluisterd naar onze argumenten om niet zoveel huizen te bouwen op zo'n klein stukje land.
• Er was samenspraak. Maar alles lag vast. Dus het was meer informatief dan samenspraak.
• Er zijn zaken toegezegd en weer ingetrokken. Ik heb niet het idee dat er goed is gekeken naar de veiligheid van de kinderen (ook emotionele veiligheid valt hierbij).
• Geen terugkoppeling
• Het beleid van de gemeente t.o.v. Vrijwilligerswerk vind ik voldoende.
• Het besluit leek al vast te liggen vóór de samenspraak.
• Het doordrukken van de bebouwing aan het plataanhousterrein van 27 woningen.
• Het parkeerbeleid voor onze flat is ongewijzigd.
• Het proces versterkt de silo-visie in plaats van integrale aanpak. Afdelingen zijn (soms) niet bekend met afdeling gestuurde processen.
• Het project is gelukkig afgeblazen niet door samenspraak maar door onhaalbaarheid.
• Invloed is uiteindelijk toch gering
• Is traag.
• Nog steeds geen zwembad.
• Samenspraak is show besluiten zijn al genomen.
• Toekomst project veel te omvattend en vaag.
• Zogenaamde " inspraak " / plannen lijken al vast te staan. Onzorgvuldigheid en tunnelvisie, Wethouder drukt " paradepaardje " door, ondanks tegenargumenten.

Tabel X6c. Genoemde toelichting over de tevredenheid (tot nu toe) over het resultaat van het samenspraakproces (antwoord=geen mening)

<ul style="list-style-type: none"> Al vier jaar draaien we rondjes. Ondanks besluiten gemeenteraad nog steeds geen concrete stappen. Steeds weer herberekeningen. Gemeente bij opzet uitvoering weinig kostenbewust.
<ul style="list-style-type: none"> Deels tevreden.
<ul style="list-style-type: none"> Er moet met zoveel partijen rekening worden gehouden, dat alle uitkomsten mogelijk worden.
<ul style="list-style-type: none"> Het bouwplan bleek niet haalbaar, achteraf jammer dat het niet eerder bekend was, want dat had weer tijd en moeite voor alle partijen gescheeld.
<ul style="list-style-type: none"> in dit geval was ik het eens met de gemeente
<ul style="list-style-type: none"> Moet nog gerealiseerd worden
<ul style="list-style-type: none"> Nooit meer iets gehoord.
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering moet nog plaats vinden (2020)

Tabel X7A. Toelichting op rapportcijfer 1 t/m 5

<ul style="list-style-type: none"> De gemeente luistert alleen naar schreeuwers die hetze maken en dat publiceren in krant. Nota bene na twee keer een onafhankelijk advies in te winnen toch niet volgen maar betrokkenen aan het lijntje houden. Zeer onprofessioneel gedrag van een overheidsinstantie.
<ul style="list-style-type: none"> Doel, middel, structuur lijkt (veelal) te ontbreken
<ul style="list-style-type: none"> Doen wat men zegt !!!
<ul style="list-style-type: none"> Je kan wel praten met elkaar maar uiteindelijk leidt het tot niets.
<ul style="list-style-type: none"> Met de uitslag van een inspraak procedure wordt niets gedaan als het de uitslag niet naar de wens van politiek is.
<ul style="list-style-type: none"> Samenspraak slecht geregisseerd en georganiseerd.

Tabel X7B. Toelichting op rapportcijfers 6 t/m 7

• De gemeente doet er voldoende aan om mensen bij de besluitvorming te betrekken.
• Definitief cijfer kan pas na uitvoering gegeven worden
• Een keer wensen naast zich neergelegd. Een keer wel geluisterd, maar geen actie.
• Een kleine minderheid van klagers leek erg veel aandacht te krijgen.
• Goed dat je mag meepraten
• Goede bedoelingen, vaak rommelige aanpak.
• Het gaat over het algemeen goed met de samenspraak.
• HOM traject afgeblazen dankzij veel actie uit de omgeving tegen dit kosten verslindende project met veel te veel parkeeroverlast en tegen het MKB in het Stadshart en Woonhart waar het nu al moeilijk is om rond te komen en het verloop groot is.
• Jammer dat het lang duurt voordat de gemeentelijke afdelingen toestemming geven tot uit te bouwen.
• Over de open inzet bij de start: chapeau! Maar zodra de uitvoering aan de orde kwam werd het steeds moeizamer.
• Samenspraakprocessen zien er vaak goed verzorgd uit, maar het gaat om wat er met de resultaten gebeurt, dat is niet altijd duidelijk.
• Terugkoppeling betrekken.
• Veel voorstellen, maar naar mijn idee wordt het idee van de gemeente doorgedrukt.
• We worden voldoende en op tijd per brief geïnformeerd.

Tabel X7C. Toelichting op rapportcijfers 8 t/m 10

• Altijd eerlijk blijven.
• Martin Luther King project. Luisteren naar de bewoners wat hen bezig houdt.
• Ziet er keurig uit.

Tabel 8. Tips op het gebied van samenspraak

• Aanspreekbare projectleiders, mensen langdurig betrekken bij proces, "waarom" beter bespreken (b.v. hoogbouw).
• Alerter reageren op vragen, suggesties.
• Als de ambtenaren niet open staan voor de meningen van de inwoners heeft samenspraak geen zin.
• Als er in de directe omgeving van b.v. bouwplannen zoveel tegenstand is, laat het dan vallen = democratie.
• Altijd open voor ideeën blijven staan.
• Beter communiceren over de resultaten, tot welke aanpassingen heeft de samenspraak geleid??
• Beter communiceren vooraf.
• Betere vertegenwoordigers in de [niet leesbaar] groepen.
• Betrek belanghebbenden bij de vormgeving van elk samenspraakproces
• Betrek ook jonge volwassenen.
• Betrokkenheid Zoetermeerse burgers benutten, voluit gemeenschappelijk belang stimuleren.
• Duidelijk maken wat er gedaan wordt met de verkregen hulp.
• Echt luisteren naar en onderzoeken van aangevoerde tegenargumenten.
• En er nu nog iets mee doen...
• Er wordt gewoon niet geluisterd laat staan mee gedacht.

<ul style="list-style-type: none"> • Geef meer duidelijkheid.
<ul style="list-style-type: none"> • Geen project matige aanpak starten en aan het eind de zaak niet afmaken en geen nieuwsbrief meer sturen, Ik denk dat de hele grote groep van mensen die naar het stadhuis zijn geweest het met mij eens zijn.
<ul style="list-style-type: none"> • Goede inventarisatie, analyse en evaluatie van relevante fracties/orgs. Opgevolgd door integrale aanpak en processen.
<ul style="list-style-type: none"> • Het meer luisteren naar de bewoners en hun zorgen serieus nemen.
<ul style="list-style-type: none"> • In verband met hoeveelheid bezoekers parkeerbeleid aanpassen.
<ul style="list-style-type: none"> • LUISTER naar betrokkenen en laat u niet ringeloren door de schreeuwende massa.
<ul style="list-style-type: none"> • Luisteren en goede verslaglegging.
<ul style="list-style-type: none"> • Luisteren naar argumenten!
<ul style="list-style-type: none"> • Meer doelgericht. Niet te algemeen. Waar veel problemen?
<ul style="list-style-type: none"> • Meer doen
<ul style="list-style-type: none"> • Meer luisteren naar de wensen van de inwoners. Zij zijn Zoetermeer en niet de luttele politici in het stadsbestuur, die bepalen hoe de stad eruit komt te zien.
<ul style="list-style-type: none"> • meer samenspraak over veranderingen die de gemeente voorstelt.
<ul style="list-style-type: none"> • Meer zichtbaar maken wat jullie wel/niet met input doen.
<ul style="list-style-type: none"> • Minder beleid verdedigen, meer openstaan voor andere mening.
<ul style="list-style-type: none"> • Misschien meer enquêtes rond sturen om erachter te komen wat de bewoners willen.
<ul style="list-style-type: none"> • Neem beslissingen.
<ul style="list-style-type: none"> • Neem wensen van burgers serieus.
<ul style="list-style-type: none"> • Niet de indruk geven dat alles toch al van tevoren is beslist.
<ul style="list-style-type: none"> • Probeer ook met eigen deskundigheid en haal niet altijd externe bureaus binnen, waarachter de beleidsmedewerker zich kan verschuilen.
<ul style="list-style-type: none"> • Samenspraak is niet je eigen idee verdedigen, begin er mee voordat je alles al zelfbedacht hebt
<ul style="list-style-type: none"> • Samenspraak moet gebeuren voordat alles vaststaat. Meninge moeten worden meegenomen in besluit.
<ul style="list-style-type: none"> • Terugkoppelen waarom iets kan of niet kan.
<ul style="list-style-type: none"> • Tijdig bewoners erbij betrekken en niet als feiten besluit al is genomen.
<ul style="list-style-type: none"> • Twijfel aan of er echt geluisterd wordt naar bewoners als er geld verdiend kan worden.
<ul style="list-style-type: none"> • Vlotter koppeling v. vragen, indien mogelijk.
<ul style="list-style-type: none"> • Wat men zegt ook daadwerkelijk doen !!!!
<ul style="list-style-type: none"> • Wees in een vroeg stadium duidelijk over wat de ruimte is om al dan niet te doen. In project waar wij bij betrokken waren hadden we drie opties met verschillende investeringsmogelijkheden. Vervolgens gaat de gemeente zelf voor de duurste optie, maakt die nog een stuk duurder en klaagt daarna dat het te duur dreigt te worden. Zonder dat er voor de buitenwacht ruimte wordt geboden om daarin opnieuw positie te kiezen. Fat schiet niet op.

BIJLAGE 2. BETROUWBAARHEID EN NAUWKEURIGHEID

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 965 respondenten uit de stadspeiling 2019 die vragen hebben ingevuld over samenspraak. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeer 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle 1071 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,3% en de 32,7%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag x vertonen tussen de 46,4 en 73,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
965	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1

BIJLAGE 3. POPULATIE, STEEKPROEF EN RESPONS

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekprofeenheden en de respondenten naast elkaar gezet naar de gecombineerde kenmerken leeftijd en geslacht.

Geslacht en leeftijd, in % van:

-de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2019);

-de personen in de steekproef (per 1-9-2019);

-de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Personen in de steekproef	Respondenten
Man 18 < 30 jr.	9,0%	9,6%	2,0%
Vrouw 18 < 30 jr.	8,7%	8,2%	4,9%
Anders 18 < 30 jr.	-	-	0,1%
Man 30 < 40 jr.	7,8%	8,5%	3,9%
Vrouw 30 < 40 jr.	8,1%	7,7%	6,3%
Anders 30 < 40 jr.	-	-	0,2%
Man 40 < 50 jr.	7,5%	7,2%	4,6%
Vrouw 40 < 50 jr.	8,3%	7,1%	5,1%
Anders, 40 < 50 jr.	-	-	-
Man 50 < 65	13,0%	13,3%	14,6%
Vrouw 50 < 65	14,2%	14,3%	15,9%
Anders, 50 < 65 jr.	-	-	-
Man 65 jr. en ouder	10,9%	11,6%	21,7%
Vrouw 65 jr. en ouder	12,5%	12,7%	20,5%
Anders, 65 jr., en ouder	-	-	-
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	99.399	4.000	941*

* 24 van de 965 respondenten uit 2019 hebben hun geslacht en/of leeftijd niet opgegeven

BIJLAGE 4. VRAGENLIJST

SAMENSPRAAK

29. Samenspraak is bedoeld om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te laten meedenken en meedoen bij beleid en projecten van de gemeente. Samenspraak gaat ook over hoe de gemeente mee kan werken aan initiatieven vanuit de stad.
- a. Bent u ermee bekend dat de gemeente via samenspraak inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van beleid en projecten?
1. ja
2. nee
- b. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners betreft bij de voorbereiding, besluitvorming en/of uitvoering van beleid en projecten?
1. zeer belangrijk
2. belangrijk
3. niet belangrijk, niet onbelangrijk
4. onbelangrijk
5. zeer onbelangrijk
6. geen mening
- 30a. Bent u ermee bekend dat de gemeente via samenspraak ondersteuning kan bieden bij uw initiatieven voor verbeteringen in uw eigen (woon)omgeving of in de hele stad?
1. ja
2. nee

b. Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente inwoners ondersteunt bij dergelijke initiatieven?

- 1. zeer belangrijk
- 2. belangrijk
- 3. niet belangrijk, niet onbelangrijk
- 4. onbelangrijk
- 5. zeer onbelangrijk
- 6. geen mening

31. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan een samenspraakproces met de gemeente?

- 1. ja → ga naar vraag 33
- 2. nee
- 3. niet van toepassing, ik was niet bekend met samenspraak → ga naar vraag 39

32. Kunt u de belangrijkste reden geven waarom u niet aan een samenspraakproces heeft deelgenomen?

LET OP: de belangrijkste reden, dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. ik heb geen interesse in samenspraak
- 2. ik had geen tijd
- 3. ik zag geen belang voor mijzelf
- 4. het heeft geen zin, omdat beleid en projecten toch al vastliggen
- 5. er was geen aansprekend onderwerp
- 6. weet niet
- 7. anders, namelijk:

LET OP: Ga door naar vraag 39

33. Wat was voor u de belangrijkste reden om deel te nemen aan een samenspraakproces?

LET OP: de belangrijkste reden, dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. ik wil graag informatie krijgen over het te voeren beleid of een project
- 2. ik wil meepraten over het te voeren beleid of een project (mijn voorkeur inbrengen)
- 3. ik wil adviseren over het te voeren beleid of een project
- 4. ik wil samen vormgeven aan het te voeren beleid of een project (coproductie)
- 5. ik wil voor mijn initiatief steun krijgen van de gemeente
- 6. anders, namelijk:

34. Wat was het onderwerp/ waren de onderwerpen?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- infrastructuur (wegen, parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden, riolering, verlichting etc.)
- een bouwplan (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of een grote verbouwing)
- groenvoorziening (groen in de directe woonomgeving, parken, bomen langs wegen)
- werk, zorg en inkomen
- veiligheid
- anders, namelijk:

35a. Bent u tevreden over de wijze waarop u door de gemeente benaderd en/of op de hoogte gehouden bent tijdens het samenspraakproces?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. geen mening

b. Eventuele toelichting:

36a. Bent u tevreden met het resultaat (tot nu toe) van het samenspraakproces?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. geen mening

b. Eventuele toelichting:

37a. Welk rapportcijfer zou u het samenspraakproces in het algemeen geven?

zeer laag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	zeer hoog	geen oordeel
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

b. Eventuele toelichting op het rapportcijfer:

38. Heeft u tips op het gebied van samenspraak?